

Vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny

Individuální plán ochrany dítěte

Praha, 21. 8. 2014
Marta Konvičková

Realizováno v rámci projektu „Podpora standardizace výkonu SPO ve Středočeském kraji“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Vyhodnocování potřeb dítěte a jeho rodiny

- **Přináší strukturu do informací, které o situaci dítěte a jeho rodiny v rámci práce s dítětem a jeho rodinou běžně zjišťujeme**
- **Vymezuje oblasti, o nichž získáváme informace** (potřeby dítěte, rodičovské kompetence, informace o rodině a o prostředí rodiny)
- **Cíl vyhodnocování:**
Seřadit a utřídit získané informace do celistvého pohledu na dítě a situaci kolem něj

Ukotvení v legislativě

Zákon č. 359/1999 Sb., o SPOD - § 10

- (3) Obecní úřad je povinen pravidelně
- c) vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny, a to zejména z hlediska posouzení, zda se jedná o dítě uvedené v §6
- d) zpracovat na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny individuální plán ochrany dítěte a jeho rodiny, který vymezuje **příčiny ohrožení dítěte**, stanoví **opatření k zajištění ochrany dítěte**, k poskytnutí **pomoci rodině** a k **posílení funkcí rodiny** a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření, a to ve spolupráci s rodiči nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny

Vyhláška č. 473/2012 Sb.

§1 vymezuje zaměření a rozsah vyhodnocování

- **Situace dítěte** - zjištění míry ohrožení dítěte, vymezení sociálních zdravotních a jiných rizik, kterým je dítě vystaveno, posouzení úrovně vývoje dítěte, zhodnocení průběhu vzdělávání dítěte, vč. předpokladů k dalšímu vzdělávání, zhodnocení individuálních potřeb a zájmů dítěte, vymezení vlastností a schopností dítěte, zjištění a zohlednění názoru a přání dítěte
- **Situace rodiny** – analýza situace rodiny, příčin krize v rodině, zhodnocení vztahu rodič – dítě, určení potřeb a možností rodiny, určení výchovných kompetencí a předpokladů rodičů, zhodnocení možných rizik ve výchově dítěte, posouzení materiálních a finančních podmínek rodiny
- **Situace širšího prostředí rodiny** – možnosti v širší rodině, v širším sociálním prostředí rodiny vč. dostupnosti sociálních, zdravotních, výchovně-vzdělávacích a komunitních služeb

Zákonná úprava nevyklučuje individuální přístup k vyhodnocování, pokud je zachováno zaměření a rozsah vyhodnocování

Vyhodnocovací rámec

Fáze vyhodnocování

- **Zjišťování informací o situaci dítěte a jeho rodiny** - v rámci vlastního kontaktu s dítětem a s rodinou, prostřednictvím zpráv a informací odborníků, kteří jsou s ohroženým dítětem a jeho rodiči v kontaktu, v rámci případové konference/kontaktu s odborníky
- **Analýza/vyhodnocení zjištěných informací** – shrnutí a zhodnocení nejdůležitějších informací, **vyhodnocení nedostatečně naplňovaných potřeb dítěte a rizik, které dítě ohrožují**
- Pojmenování tzv. **ochranných faktorů**, tzn. zjištění o dítěti a rodičích, které mohou prospívání dítěte v rodině a péči rodičů o ně pozitivně ovlivňovat
- Pojmenování tzv. **rizikových faktorů**, které bychom se měli snažit ošetřit – dle míry závažnosti ohrožení pro dítě by měly být obsaženy v IPOD

Typy vyhodnocování

Úvodní vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny

- Základní informace dle hodnotícího rámce (potřeby dítěte, kapacita rodičů pečovat o dítě, prostředí dítěte)

Závěr - posouzení, zda se jedná o dítě ohrožené dle § 6

Podrobné strukturované vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny

- Komplexní hodnocení dítěte a rodiny – hodnocení potřeb, rizik a silných stránek dítěte, rodiny, širšího prostředí. Nezaměřuje se pouze na danou situaci, ale daleko více také na historii dítěte a rodiny.

Úvodní vyhodnocení

- Diskuse o situacích, kdy jsme/nejsme oprávněni zjišťovat informace o situaci dítěte a jeho rodiny v rozsahu daném hodnotícím rámcem
- *Příklady:*

založení spisu dítěte z důvodu pověření k výkonu role kolizního opatrovníka dítěte v rámci soudního řízení o úpravě poměrů, o schválení právního úkonu prošetřování upozornění na ohrožení dítěte praxe kurátora pro děti a mládež

Formulář - úvodní vyhodnocení

Jméno a příjmení dítěte:

RČ/datum narození:

Adresa trvalého pobytu:

Číslo spisu: 2 OM

Vyhodnocení situace dítěte a rodiny

Situace dítěte:

1. Zdraví:

- Nedostatečná preventivní zdravotní péče
- Nedostatečná specializovaná zdravotní péče
- Nedodržování doporučení lékařů
- Zdravotní postižení dítěte
- Známky syndromu CAN
- Jiné
- Uvedené skutečnosti týkající se zdraví nezl. dítěte nebyly zjištěny*

2. Vzdělávání:

- Časté omluvené absence
- Časté neomluvené absence
- Nedostatečná příprava do školy
- Zhoršené prospívání/chování ve škole
- Jiné
- Uvedené skutečnosti týkající se vzdělávání nezl. dítěte nebyly zjištěny*

3. Emoční vývoj a chování:

- Chybějící přijetí od rodičů/pečujících osob
- Chybějící laskavá péče ze strany rodičů/pečujících osob
- Emoční strádání – chybějící podpora dítěte/neadekvátní reakce na dítě
- Jiné
- Uvedené skutečnosti týkající se emočního vývoje a chování nezl. dítěte nebyly zjištěny*

4. Vztahy v rodině a další sociální kontakty:

- Problémy ve vztazích mezi rodiči
- Problémy ve vztahu dítě – rodiče
- Problémy ve vztazích se sourozenci
- Problémy ve vztazích v rámci širší rodiny/ chybějící podpora ze strany širší rodiny
- Problémy ve vztazích s vrstevníky
- Rizikové vrstevnické vztahy
- Prvky násilí v rodině
- Závislosti v rodině
- Jiné
- Uvedené skutečnosti týkající se vztahů v rodině nezl. a jeho dalších sociálních kontaktů nebyly zjištěny*

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Formulář - úvodní vyhodnocení

Kapacita rodičů/pečujících osob zajistit péči o dítě:

5. Základní péče:

- Nedostatečná základní péče o dítě
- Podmínky v domácnosti ohrožující prospívání dítěte
- Jiné
- Uvedené skutečnosti týkající se zajištění základní péče o nezl. dítě nezjištěny

6. Zajištění bezpečí a ochrany dítěte:

- Psychické trestání (slovní vyhrožování, nadávky, ponižování)
- Fyzické trestání
- Nezáměr o prospívání dítěte
- Sexuální zneužívání
- Nedostatečná ochrana dítěte před zneužitím
- Nedostatečný dohled nad dítětem
- Jiné
- Uvedené skutečnosti týkající se zajištění bezpečí a ochrany nezl. dítěte nezjištěny

7. Schopnost dávat dítěti vhodné podněty a stimulovat jeho rozvoj:

- Problematická/chybějící komunikace s dítětem
- Nedostatečný zájem rodiče o školní docházku dítěte, přípravu do školy, školní výsledky
- Chybějící podpora volnočasových aktivit/bezpečného trávení volného času
- Jiné
- Uvedené skutečnosti týkající se zajištění péče, stimuluji rozvoj nezl. dítěte nezjištěny

8. Stabilita:

- Chybí stabilní pečující osoba
- Časté stěhování
- Rodiče jsou dlouhodobě bez zaměstnání
- Nedostatek financí v rodině
- Problémy s hospodařením
- Uvedené skutečnosti týkající se zajištění stabilní péče o nezl. dítě nezjištěny

Individuální plán ochrany dítěte:

Cíle	Plánované kroky a opatření	Odpovědné osoby	Termíny

Jméno a příjmení pracovníka:

Datum zpracování:

Rodiče (příp. jiné osoby zodpovědné za výchovu) seznámeni:

Datum :

Podpis:

Podrobné vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny

Vyhodnocovací rámec, který používáme:

1. Vývojové potřeby dítěte

Zdraví, vzdělávání, emocionální vývoj a chování, identita, vztahy v rodině a další sociální kontakty, chování navenek/schopnost postarat se o sebe

2. Kapacita rodičů pečovat o dítě

Základní péče, citová vřelost, schopnost dávat dítěti vhodné podněty a stimulovat jeho rozvoj, stanovení a uplatnění hranic, stabilita

3. Rodina, širší rodina a prostředí

Rodinná historie a celkové fungování rodiny, širší rodina, zdraví rodičů, bydlení, zaměstnání a příjmy rodiny, sociální integrace rodiny

Analýza potřeb dítěte a rodinné situace

- Vyhodnocené nedostatečně naplňované potřeby dítěte
- Přání dítěte (*dle věku - diskuse*)
- Přání rodičů ohledně dítěte
- Ochranné faktory na straně dítěte i rodičů
- Rizikové faktory na straně dítěte i rodičů

Formulář - podrobné vyhodnocení

Vyhodnocení situace dítěte	
a rodiny v obtížné sociální situaci	
Číslo spisu: 2 OM	
Dítě: Datum a místo narození: Místo trvalého pobytu: Místo faktického pobytu:	
Matka (jméno a příjmení, datum narození): Otec (jméno a příjmení, datum narození): Poloroďí sourozenci :(jméno a příjmení, datum narození):	
1. Vývojové potřeby dítěte: Sociální, emocionální, fyzický stav dítěte: Zdraví:	Zdroje informací (osoby, metody, důkazy, odkazy na přílohy):
Vzdělávání:	
Emocionální vývoj a chování:	
Identita:	
Vztahy v rodině a další sociální kontakty:	
Chování navenek:	
Schopnost postarat se o sebe:	
2. Kapacita biologických rodičů pečovat o dítě: (Vzhledem ke skutečnosti, že nezl. je od narození v ústavní péči, jedná se pouze o odhad, který se může od reality více či méně vzdalovat)	Zdroje informací:
Základní péče:	
Zajištění bezpečnosti:	
Citová vřelost:	
Schopnost dávat dítěti vhodné podněty a stimulovat jeho rozvoj:	
Stanovení a uplatnění hranic:	
Stabilita:	

Formulář - podrobné vyhodnocení

3. Rodiče, širší rodina a prostředí:	
Rodičův, širší rodina a prostředí:	Zdroje informací:
Rodinná historie a celkové fungování rodiny:	
Širší rodina:	
Zdraví:	
Bydlení:	
Zaměstnanost:	
Příjmy rodiny:	
Sociální integrace rodiny:	
Využití podpory státu (dávky):	
4. Analýza situace a potřeb dítěte:	
Potřeby dítěte, které jsou vyhodnoceny jako rizikové:	
Přání dítěte:	
Přání rodičů dítěte:	
Ochranné faktory:	
Rizikové faktory:	
Jméno a příjmení pracovníka:	Podpis:
Datum zpracování:	

Formulář – Informace k vyhodnocení situace dítěte

INFORMACE K VYHODNOCENÍ SITUACE DÍTĚTE

Spisová značka: 2 OM

Podrobnosti o dítěti

Jméno	
Příjmení	
Datum narození	
Adresa trvalého pobytu	
Adresa faktického pobytu	
Kontakt	

Podrobnosti o rodičích

MATKA

Jméno a příjmení	
Adresa	
Kontakt	

OTEC

Jméno a příjmení	
Adresa	
Kontakt	

Podrobnosti o jiných fyzických osobách odpovědných za výchovu

Jméno a příjmení	
Adresa	
Kontakt	

Formulář – Informace k vyhodnocení situace dítěte

Instituce a další odborníci pracující s dítětem

PRAKTICKÝ LÉKAŘ

Jméno a příjmení	
Adresa	
Kontakt	

PŘEDŠKOLNÍ/ZÁKLADNÍ/STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Název instituce	
Adresa	
Kontakt	

DALŠÍ INSTITUCE

Název instituce	
Adresa	
Kontakt	
Přijata na dobrovolný pobyt od	
Název instituce	
Adresa	
Kontakt	
Zahájení spolupráce v	
Název instituce	
Adresa	
Kontakt	
Zahájení spolupráce v	

Vyhodnocení situace dětí

- Dítě v náhradní rodinné péči
- Dítě ve ZDVOP
- Dítě s nařízenou ústavní výchovou
- Dítě ohrožené rodičovským sporem

*Práce s vyhodnoceními a IPOD z praxe OSPOD
Praha 2*

Individuální plán ochrany dítěte

Plán řešení situace ohroženého dítěte

sestavujeme ideálně společně s rodiči a s dítětem, participace rodičů a dítěte na vytváření plánu obvykle zvyšuje jejich motivaci k řešení situace

Struktura IPOD

jasné a srozumitelné cíle, které rodiče a děti mohou v jasně ohraničeném časovém období realizovat (co), časové určení (do kdy), jasně popsaná zodpovědnost za plnění cílů (kdo)

Vyhodnocování a přehodnocování IPOD

Formulář - IPOD

Individuální plán ochrany dítěte č.

Číslo spisu:
Jméno, datum a místo narození:
Místo trvalého pobytu:
Místo faktického pobytu:

Dlouhodobý cíl:

Současná situace (shrnutí):

Aktuální vyhodnocení situace dítěte a rodiny v obtížné sociální situaci:

Individuální plán ochrany dítěte – v časovém horizontu od - do

Další dílčí cíle pro nejbližší období plynoucí z aktuálního vyhodnocení potřeb dítěte:

Cíle	Plánované kroky a opatření	Odpovědné osoby	Termíny

Termín stanovený pro přehodnocení plánu:

Jméno a příjmení pracovníka:

Datum:

Podpis:

Rodiče (příp. jiné osoby zodpovědné za výchovu) seznámeni:

Datum :

Podpis:

Další osoby, které byly s IPOD seznámeny:

Datum:

Podpis: